

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. VI. Solvuntur aliæ objectiones ex ratione petitæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

ab æterno electos in sua natura, quia non habet illos speciali modo sibi in natura substantialiter unitos & conjunctos, sed in sua tantum præscientia & prædestinatione æterna.

Ad locum huiusmodi dicendum est, illum nihil aliud intendere, quam quod si res temporales peterent ex sua ratione semper Deo esse præsentis; ita ut illis repugaret successio, fluxus, ac mutabilitas in propria illarum duratione, non essent temporales, sed æternæ. Non negat tamen temporales esse Deo præsentia in æternitate, per extensionem ipsius æternitatis ad res temporales, & ad omnes temporis differentias; sed hanc præsentiam expressè docet cap. 6. ejusdem libri, his verbis. *Omnia temporaria præcedit divina æternitas, nec in Deo præteritum, præsens, & futurum aliquid creditur: sed omnia præsentia in eo dicuntur, quia æternitate sua cuncta complectitur.*

§. VI.

Solvuntur alie objectiones ex ratione petite.

36 **C**ontra nostram conclusionem multipliciter insurgunt Adversarii, & varia in illam argumentorum tela detorquent. In primis enim sic arguunt. Implicat aliquid alicui coexistere, nisi illud prius in se existat; coexistentia enim, cum sit relatio mutua, duo simul existentia importat: Sed Antichristus v. g. nunc non existit in se: Ergo nunc Deo in æternitate non coexistit.

37 **C**ommunis solutio hujus argumenti est, eodem modo quo unum coexistit alteri, debere existere in se: Antichristus autem, etsi nunc non existat in se, copula unente pro nunc non in temporis, & in ordine ad propriam mensuram; existit tamen nunc in seipso, copula unente pro nunc æternitatis, & in mensura illa inadaquata & superexcedente; ac proinde, licet non coexistat Deo in propria duratione, & in nunc nostri temporis, coexistit tamen Deo, in mensura æternitatis. Quod ut plenius innoteat.

Nota primò, Verbum in hac propositione, *Antichristus ab æterno Deo coexistit*, posse unire extrema pro nunc nostri temporis, vel pro nunc æternitatis semper præsentis. Nota secundò, posse unire pro nunc æternitatis, ut correspondente vel æquivalente huic nostro tempore; vel ut tantum æquivalente nunc futuro temporis, in quo Antichristus erit. Dicimus ergo, quod si in illa propositione, *Antichristus nunc Deo in æternitate coexistit*, verbum uniat pro hoc nunc nostri temporis, vel pro nunc æternitatis huic correspondente, illa est falsa. Si autem verbum uniat pro nunc æternitatis, correspondenti nunc futuro, quò Antichristus in propria duratione erit, sicut vera.

38 **I**ntablis: Impossibile est Antichristum coexistere Deo in nunc æternitatis, quocumque modo considerato, nisi existat saltem in ipsa æternitate; coexistentia enim importat mutua existentium existentiam, in ea saltem mensura, in qua coexistunt: Sed Antichristus non existit in æternitate: Ergo non coexistit Deo in nunc æternitatis. Minor probatur dupliciter. Primò quia si Antichristus nunc existeret in æternitate, verum esset dicere de illo, quòd existeret ab æterno; existere enim in æternitate, idem

Tom. I.

A est ac ab æterno existere: Sed Antichristus non existit ab æterno, ut est certum de fide: Ergo non existit in æternitate.

Secundò, Si Antichristus in æternitate existeret, deberet esse in ea productus, cum existentia non possit illi communicari, nisi mediâ creatione vel productione: Sed hoc non potest dici, aliâs illi bis produceretur; in æternitate scilicet, tanquam in mensura superiori; & in tempore, tanquam in propria mensura, in qua ille aliquando debet existere. Ergo &c.

39 **R**espondeo concessa majori, negando Minorem, ad ejuſprimam probationem, distinguo Majorem. Si existeret in nunc æternitatis, adæquate sumpto, & secundum totam extensionem virtuales quam continet, esset ab æterno, concedo. Si existeret in nunc æternitatis, inadaquate sumpto, & secundum aliquam tantum ejus virtualitatem, nego.

40 **E**xplicatur: Aliud est Antichristum esse ab æterno, & aliud illud existere in æternitate. Ut enim esset ab æterno, deberet ejus existentia ad totam æternitatem coextendi, eo ferè modo quo illi coextenderetur tempus infinitum si daretur, ac proinde deberet mensurari ab æternitate adæquate sumpta, & secundum omnes sinus & partes virtuales quas continet. Ut autem dicatur nunc esse præsens & existens in æternitate, hoc non requiritur, sed satis est, quòd illa differentia temporis, in qua aliquando existit & erit præsens, nunc continetur ab ipsa æternitate; & quòd illa, ratione suæ infinitatis, ad eam virtualiter se extendat: quòd est existere in æternitate inadaquate, & secundum aliquam tantum ejus virtualitatem.

41 **A**d secundam probationem ejusdem Minoris, nego sequelam Majoris: Ut enim Antichristus dicatur præsens & existens in æternitate, non requiritur quòd in ea producatur (sicut imaginantur Adversarii) sed sufficit quòd ejus productio, quæ erit in tempore, sit præsens in æternitate. Ratione enim productionis temporalis & futuræ, dicitur Antichristus præsens & existens in mensura æternitatis, ob rationem sæpius allegatam; quia cum æternitas sit mensura infinita & indivisibilis, continet non solum res præsentis, sed etiam præteritas, & futuras, in unico nunc indivisibili.

42 **S**ecundò Adversarii sic arguunt. Implicat aliquid existere in mensura aliena & superiori, nisi prius existat in propria sibi que intrinseca: At Antichristus v. g. non existit ab æterno in propria mensura: Ergo nec in æternitate, quæ est aliena, illicque extrinseca. Minor est certa de fide: Major autem, in qua est difficultas, probatur multipliciter. Primò, quia prius est aliquid existere in se, quam in alio sibi extrinseco: Ergo implicat aliquid existere in mensura aliena & superiori, nisi prius existat in propria.

43 **S**ecundò probant eandem Majorem exemplo loci, nam locus est minus extrinsecus corpori locato, quam æternitas sit creaturæ in ea realiter existentis: At implicat quòd corpus non existens in se intrinsecè, ambiatur à loco extrinseco; repugnat enim v. g. quòd aliquod corpus sit sub cælo, tanquam sub primo locante, nisi existat in aliquo loco inferiori, sibi proprio & adæquato: Ergo idem quòd prius.

44 **T**ertio, Ab exemplo durationis motus primi mobilis, mensurantis extrinsecè hæc inferiora. Implicat enim motum sublunarem realiter existere in duratione motus primi mobilis;

nisi prius existat in duratione sibi intrinseca atque propria: Ergo pariter repugnat aliquid existere in mensura aliena & superiori, nisi prius existat in propria, & sibi intrinseca.

Quarò, exemplo immensitatis: Repugnat enim corpus creatum divinæ immensitati coexistere, aut existere in illa, nisi prius existat in se, & in loco sibi peculiari: Ergo & creaturam aliquam Deo in æternitate coexistere, vel in illa existere, nisi prius existat in duratione sibi propria & intrinseca.

Denique sic probant eandem Majorem. Nul- lum prædicatum potest competere rebus in mensura superiori, quod illi repugnet in propria mensura, aliàs mensura superior mutaret naturas rerum: Ergo si existere ab æterno, & Deo coexistere, repugnet rebus temporalibus, secundum propriam illarum durationem & mensuram, non poterit eis competere, ratione mensuræ superioris & excellentis, scilicet æternitatis.

243 Ad hoc argumentum respondeo, Majorem esse veram, quando mensura extrinseca & superior, limitata est & finita; si autem infinita sit, non est necessarium quod prius aliquid existat in duratione propria & intrinseca, prout est in seipsa, bene tamen quod existat in illa, ut in superiori contenta. Hoc autem modo res omnes creatæ, in propria duratione sunt ab æterno, non in illa ut in se, sed ut contentæ in æternitate, tanquam in mensura superiori, per quod patet ad primam probationem Majoris.

244 Ad secundam dicendum est, locum communem & extrinsecum, non esse infinitum in ratione locandi, ac proinde non posse ambire & continere nisi corpora quæ in aliquo loco sibi proprio & adæquato existunt: æternitas autem, cum sit infinita in ratione durationis, potest per modum mensuræ, res creatas nondum in propriis mensuris existentes continere. Ex quo patet solutio ad tertiam, duratio namque motus primi mobilis, finita est & limitata.

245 Ad quartam, nego Consequentiam & paritatem: Ratio disparitatis est, quia immensitas solum est extremum coexistentiæ creaturarum ad Deum, non autem ratio illas continendi: neque enim creaturæ dicuntur existere in immensitate, sed potius Deus per immensitatem dicitur esse & contineri in creaturis. Æternitas autem, non solum est extremum cum creaturis Deo coexistens, sed etiam mensura in qua continentur creaturæ, & in qua physice Deo coexistunt. Unde quæ nondum existunt in propria duratione quoad nos, coexistunt Deo in mensura superiori, scilicet æternitate, in qua continentur.

246 Ad ultimam probationem dicendum est, Majorem esse veram, quantum ad prædicata essentialia & absoluta, vel quæ non conveniunt rei ex modo essendi quem habet in mensura superiori: falsam autem, quantum ad prædicata accidentalia, vel quæ conveniunt rei ex modo essendi quem habet in mensura superiori, quale est illud de quo est sermo. Et est exemplum primò ad hominem contra plerosque ex Adversariis, qui admittunt unum corpus posse esse simul & semel circumscriptivè in pluribus locis, & addunt quod prædicata absoluta, & non dependentia à loco, quæ competere tali corpori in uno loco, convenirent etiam illi in alio: secus autem prædicata dependentia à loco. Secundò id constat in corpore Christi, nam quia corpori Christi in cælo, non competit modus essendi quem

A habet in Eucharistia; nec in Eucharistia; modus essendi quem habet in cælo; etiam prædicata quæ competunt illi, ex modo essendi quem habet in Eucharistia; ut esse indivisibile, indivisibile, totum in toto, & totum in qualibet parte, non competunt ei in cælo, & è contra prædicata quæ illi conveniunt ut est in cælo, sicut esse extensum, divisibile, circumscripti à loco &c. non competunt ei in Eucharistia. Idem dicendum est in proposito, cum enim coexistere Deo ab æterno, non conveniat rebus temporalibus, nisi ratione modi essendi quem habent in æternitate, tanquam in mensura superiori; non debet verificari de illis, prout sunt in propria mensura & duratione.

S. VII.

Alia objectio Adversariorum diluitur.

Tertio obijciunt Averfarii: Ævum est mensura infinita parte post, & indivisibile; & tamen res temporales non coexistunt illi realiter, nisi quando sunt presentes, aliàs Angelus posset cognoscere futura contingentia intuitivè, sicut Deus, cum cognitio angelica mensuretur ævo. Ergo similiter, quamvis æternitas sit mensura infinita & indivisibilis, non sequitur tamen, illam continere res temporales & successivas, quando sunt præteritæ, vel futuræ; sed solum quando sunt actu præteritæ, & existentes.

Confirmatur, Immensitas Dei æquè est infinita & indivisibilis, ac ejus æternitas, & tamen non attingit, nec continet, nisi loca præterita, & actu existentia: unde Deus non dicitur esse per suam immensitatem in omnibus rebus ab æterno, nec ratione illius continetur in spatium imaginariis; quia talia spacia non sunt actu, sed tantum in potentia: Ergo similiter, quamvis æternitas sit infinita simul & indivisibilis, non continet res temporales & successivas, nisi quando actu sunt; non verò quando erunt, aut fuerunt.

D Ad objectionem respondeo, concessio Antecedente, negando Consequentiam & paritatem. Ratio disparitatis est, quia licet ævum sit mensura perfectior tempore, non tamen est mensura superior, cui per se tempus subordinetur. Sicut enim esse Angeli non est causa continens in se esse rerum creaturarum; ita nec duratio Angelici, est mensura in se continens simpliciter durationes inferiores. Secus est de æternitate, quæ non solum est mensura perfectior, sed etiam superior, in qua debent contineri inferiores, sicut esse earum continetur in essentia divina. Unde æternitas ad alias durationes se habet ut locus communis ad particularia, quæ ambit & continet; ut patet de cælo supremo, quod ambit & continet omnia corpora inferiora: ævum autem se habet ad tempus, sicut locus particularis major ad minorem. Unde sicut videmus, quod loca particularia, quamvis majora, non debent necessariò continere minora; Africa enim v.g. quamvis sit major Gallia, non tamen illam continet. Ita similiter, quamvis ævum sit mensura excellentior tempore; quia tamen est mensura particularis, cui tempus essentialiter non subordinatur, non continet res præteritæ aut futuras, sicut æternitas.

Addo quod, quamvis illas contineret, non tamen propterea Angelus posset intuitivè cognoscere futura contingentia, sicut Deus, licet enim

cognitio